

XLVIII OLIMPIADA CHEMICZNA

Etap III

KOMITET GŁÓWNY OLIMPIADY CHEMICZNEJ

ZADANIA LABORATORYJNE

Zadanie laboratoryjne 1

Mieszanina drogowa do posypywania dróg pokrytych lodem składa się z NaCl , CaCl_2 i piasku. Dla uproszczenia badanego układu piasek użyty do sporządzania mieszaniny odmyto od zanieczyszczeń mogących mieć wpływ na wyniki oznaczania chlorków bądź wapnia. W Twoim zestawie startowym w naczyniu oznaczonym literą **P** masz próbkę takiej mieszaniny o masie $m(\text{P})$.

W naczyniu oznaczonym literą **A** masz odważkę chlorku wapnia.

Dysponujesz roztworami:

- ◆ AgNO_3 o stężeniu ok. $0,05 \text{ mol/dm}^3$
- ◆ EDTA, sól disodowa kwasu etylenodiaminotetraoctowego, $\text{Na}_2\text{H}_2\text{Y}$ ($\text{C}_{10}\text{H}_{14}\text{O}_8\text{N}_2\text{Na}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) o stężeniu $0,0200 \text{ mol/dm}^3$

W zestawie **ogólnym** masz do dyspozycji następujące roztwory i substancje:

- ◆ roztwór chromianu(VI) potasu, 5 %
- ◆ kalces (odczynnik Pattona) – wskaźnik kompleksometryczny do oznaczania wapnia
- ◆ roztwór NaOH o stężeniu 1 mol/dm^3
- ◆ woda redestylowana

W skład **indywidualnego** zestawu laboratoryjnego wchodzi:

- 2 kolby miarowe na 250 cm³
- 2 kolby stożkowe o poj. 300 cm³
- 2 pipety wielomiarowe na 5 cm³
- lejek ilościowy
- bagietka
- tryskawka z wodą redestylowaną
- pipeta jednomiarowa na 25 cm³
- biureta na 50 cm³
- zlewka na 50 cm³
- jeden sącdek
- gruszka gumowa
- papierki wskaźnikowe. uniwersalne.

1-14 pH, 4 szt

Badane próbki należy rozpuścić w wodzie, przenieść do kolb miarowych o pojemności 250 cm³, uzupełnić wodą redestylowaną do kreski i wymieszać.

Poniżej podano przepisy wykonawcze oznaczania chlorków metodą Mohra oraz jonów wapnia metodą kompleksometryczną

Po zapoznaniu się z przepisami zaproponuj tok doświadczeń (reakcje chemiczne) tak, aby móc zrealizować następujące zadania: (wyniki podaj z dokładnością do 4 cyfr znaczących)

1. Oznaczenie masy próbki CaCl₂ w naczyniu **A** ?
2. Oznaczenie dokładnego stężenia roztworu AgNO₃ znajdującego się na Twoim stanowisku?
3. Oznaczenie zawartości procentowej piasku w mieszaninie drogowej (próbka **P**) ?
4. Wyznaczenie stosunku masowego NaCl do CaCl₂ w badanej mieszaninie. Wykaż, że nie jest konieczna znajomość stężenia AgNO₃ i EDTA, a także masa próbki **P** jak i **A** do wyznaczenia tego stosunku.

PRZEPIS 1: Oznaczanie chlorków metodą Mohra

Do roztworu o odczynie obojętnym, zawierającego nie więcej niż 0,1 g chlorków (25 cm³ badanego roztworu), dodaj 2 cm³ roztworu K₂CrO₄ i miareczkuj roztworem AgNO₃ o znanym stężeniu do pierwszej zauważalnej zmiany zabarwienia z białej na brunatną.

PRZEPIS 2: Kompleksonometryczne oznaczanie wapnia

Do porcji roztworu, zawierającej poniżej 0,03 g wapnia (25 cm^3 badanego roztworu), dodaj 2 cm^3 roztworu NaOH o stężeniu 1 mol/dm^3 (znajdującego się na stanowisku zbiorczym) i rozcieńcz wodą do ok. 50 cm^3 . Dodaj szczyptę kalcesu i miareczkuj roztworem EDTA o znanym stężeniu do zmiany barwy z czerwono-fioletowej w niebieską.

Zadanie laboratoryjne 2

W probówkach oznaczonych numerami 1-10 masz rozmieszczone w sposób przypadkowy następujące substancje stałe:

- Wanilina
- Aspiryna (kwas acetylosalicylowy)
- Alanina
- Glukoza
- Rezorcyna
- Oksyna (8-hydroksychinolina)
- Skrobia
- Albumina
- Sacharoza
- Bezwodnik ftalowy

Wanilina, oksyna i bezwodnik ftalowy są dobrze rozpuszczalne w etanolu.

Na stanowisku zbiorczym masz do dyspozycji następujące substancje:

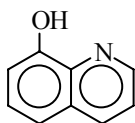
- ◆ roztwór KOH o stężeniu $0,2 \text{ mol/dm}^3$
- ◆ roztwór 1% chlorku żelaza(III)
- ◆ siarczan(VI) miedzi(II)
- ◆ jodek potasu
- ◆ bezwodny etanol
- ◆ stężony kwas siarkowy

Do Twojej dyspozycji jest następujący sprzęt laboratoryjny:

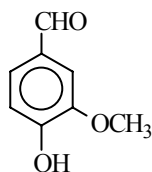
- 10 probówek

- łąpa drewniana do próbek
- palnik gazowy
- papierki wskaźnikowe

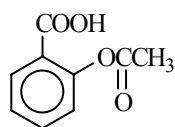
Dokonaj identyfikacji substancji, podaj równania i wynik przeprowadzonych reakcji oraz opisz TOK ROZUMOWANIA. Identyfikacja **nie może** opierać się wyłącznie na podaniu jednej cechy, takiej jak: barwa własna związku, zapach czy pH roztworu.

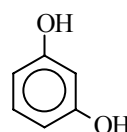
8-hydroksychinolina

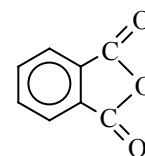
Wanilina

Aspiryna

Rezorcyna

Bezwodnik ftalowy

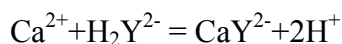
ROZWIĄZANIA ZADAŃ LABORATORYJNYCH

Rozwiązanie zadania laboratoryjnego 1

Badaną próbkę **P** należy rozpuścić w wodzie, przesączyć (osad na sączku przemyć kilkakrotnie wodą) i przenieść do kolby miarowej na 250 cm³, skąd będzie się pobierać 25 cm³ roztworu do miareczkowania (każde miareczkowanie należy wykonać dwukrotnie). Podobnie należy uczynić z próbką **A**, zawierającą CaCl₂ (bez sączenia).

Próbka **A** będzie stanowiła podstawę do wyznaczenia stężenia AgNO₃. Dysponując mianowanym roztworem EDTA oznacza się w próbce **A** ilość wapnia, a stąd ilość CaCl₂ (polecenie 1.).

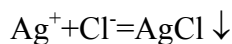
Zachodzi reakcja:

EDTA reaguje z jonami wapnia(II) w stosunku 1:1.

Zakładając, że w próbce **A** jest tylko CaCl₂ oblicza się ilość chlorków. Miareczkując kolejne 25 ml porcje próbki **A** roztworem AgNO₃ oznacza się jego stężenie (polecenie 2).

W trakcie miareczkowania zachodzą reakcje:

a w punkcie końcowym miareczkowania

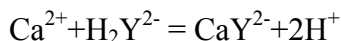
AgNO₃ reaguje z jonami chlorkowymi w stosunku 1:1.

Zmianowanych roztworów EDTA i AgNO₃ użyje się do oznaczenia ilości CaCl₂ i NaCl w próbce **P**. Znając ilość NaCl i CaCl₂ oznaczy się zawartość procentową piasku próbce. (polecenie 3)

Polecenie 1

Wykonujemy miareczkowanie wapnia zawartego w 25 ml porcji roztworu próbki A za pomocą EDTA o stężeniu 0,0200 mol/l. Na zmiareczkowanie wapnia zużywa się V_1 ml EDTA np. 31,35 cm^3 (średnia z dwu miareczkowań)..

Zachodzi reakcja:

Dokonujemy obliczeń. W 25 cm^3 miareczkowanego roztworu próbki A jest:

$$n(\text{A})_{\text{Ca}}[\text{mmol}] = n(\text{A})_{\text{CaCl}_2}[\text{mmol}] = V_1[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol}/\text{dm}^3]$$

$$31,35[\text{cm}^3] \times 0,0200[\text{mmol}/\text{cm}^3] = 0,627 \text{ mmol w } 25 \text{ cm}^3 \text{ roztworu}$$

masa 1 mmola $\text{CaCl}_2 = 0,1110$ [g/mmol], w próbce A jest więc

$$m(\text{A})_{\text{CaCl}_2} = 10 \times 0,627[\text{mmol}] \times 0,1110 [\text{g}/\text{mmol}] = \mathbf{0,6960 \text{ g}}$$

Polecenie 2

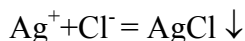
Zakładając, że A to czysty CaCl_2 mamy liczbę moli chlorków (w 25 cm^3 roztworu)

$$n(\text{A})_{\text{Cl}^-}[\text{mmol}] = 2 \times V_1[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol}/\text{cm}^3]$$

W 25 cm^3 roztworu próbki A jest $2 \times 0,627 = 1,254$ mmola jonów chlorkowych

Na zmiareczkowanie jonów chlorkowych w 25 cm^3 porcji roztworu A zużywa się V_2 cm^3 AgNO_3 np. 25,4 cm^3 (średnia z dwu miareczkowań).

W trakcie miareczkowania zachodzą reakcje:

a w punkcie końcowym miareczkowania

Obliczamy stężenie AgNO_3

$$c_{\text{AgNO}_3}[\text{mol}/\text{dm}^3] = 2 * n_{\text{Cl}^-}[\text{mmol}] / V_2[\text{cm}^3]$$

$$c_{\text{AgNO}_3} = 1,254[\text{mmol}] / 25,4[\text{cm}^3] = \mathbf{0,0494[\text{mol}/\text{dm}^3]}$$

Polecenie 3

Piasek jest substancją nieaktywną, jego ilość oznaczymy jako różnicę pomiędzy masą próbki a masą NaCl i CaCl₂. Przeprowadzamy oznaczenie liczby moli NaCl i CaCl₂ w próbce P. Na zmiareczkowanie 25 cm³ próbki przy oznaczaniu wapnia zeszło V₃ cm³ EDTA np. 15,5 cm³ (średnia z 2 miareczkowań). W próbce P jest więc następująca liczba mmoli CaCl₂

$$n(\text{P})_{\text{CaCl}_2}[\text{mmol}] = 10 \cdot V_3[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3] = 10 \cdot 15,5[\text{cm}^3] \cdot 0,0200[\text{mmol/cm}^3] = 3,1000 \text{ mmol}$$

masa 1 mmola CaCl₂ = 0,1110[g/mmol], w próbce A jest więc

$$m(\text{P})_{\text{CaCl}_2} = 3,100 \text{ mmol} \cdot 0,1110[\text{g/mmol}] = \mathbf{0,3440 \text{ g}}$$

Na zmiareczkowanie 25 cm³ próbki przy oznaczaniu chlorków zeszło V₄ cm³ AgNO₃ np. 25,9 cm³ (średnia z 2 miareczkowań). W próbce P jest więc następująca liczba mmoli jonów chlorkowych

$$n(\text{P})_{\text{Cl}^-}[\text{mmol}] = 10 \times V_4[\text{cm}^3] \times c_{\text{AgNO}_3}[\text{mol/dm}^3]$$

$$n(\text{P})_{\text{Cl}^-}[\text{mmol}] = n(\text{P})_{\text{NaCl}}[\text{mmol}] + 2 \times n(\text{P})_{\text{CaCl}_2}[\text{mmol}]$$

Liczba milimoli NaCl w próbce P wynosi

$$n(\text{P})_{\text{NaCl}}[\text{mmol}] = 10 \times V_4[\text{cm}^3] \times c_{\text{AgNO}_3}[\text{mol/dm}^3] - 2 \times n(\text{P})_{\text{CaCl}_2}[\text{mmol}]$$

$$n(\text{P})_{\text{NaCl}}[\text{mmol}] = 10 \times 25,9[\text{cm}^3] \times 0,0494[\text{mol/dm}^3] - 2 \times 3,100[\text{mmol}] = 6,59[\text{mmol}]$$

masa 1 milimola NaCl = 0,0584[g/mmol], w próbce A jest więc

$$m(\text{P})_{\text{NaCl}} = 6,59[\text{mmol}] \times 0,0584[\text{g/mmol}] = \mathbf{0,3848 \text{ g}}$$

Obliczamy masę piasku $m(\text{P})_{\text{SiO}_2}$

$$m(\text{P})_{\text{SiO}_2} = m(\text{P}) - m(\text{P})_{\text{NaCl}} - m(\text{P})_{\text{CaCl}_2}$$

Obliczamy procentową zawartość piasku w mieszaninie P (%_{SiO₂})

$$\%_{\text{SiO}_2} = \frac{(m(\text{P}) - m(\text{P})_{\text{NaCl}} - m(\text{P})_{\text{CaCl}_2}) * 100}{m(\text{P})}$$

$$\%_{\text{SiO}_2} = \frac{m(\text{P}) - 0,7288}{m(\text{P})}$$

Polecenie 4

Próbka A stanowi podstawę do wyznaczenia stężenia AgNO_3 . W tym celu należy oznaczyć liczbę milimoli CaCl_2 . Wykonujemy to miareczkując wapń zawarty w 25 cm^3 porcji roztworu próbki A za pomocą EDTA o stężeniu c_{EDTA} .

Na zmiareczkowanie wapnia zużywa się $V_1 \text{ cm}^3$ EDTA. EDTA reaguje z jonami wapnia(II) w stosunku molowym 1:1. Dokonujemy obliczeń. W 25 cm^3 miareczkowanego roztworu próbki A jest:

$$n(\text{A})_{\text{Ca}}[\text{mmol}] = n(\text{A})_{\text{CaCl}_2}[\text{mmol}] = V_1[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3]$$

Zakładając, że A to czysty CaCl_2 otrzymujemy liczbę milimoli chlorków

$$n_{\text{Cl}}[\text{mmol}] = 2 \times V_1[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3]$$

Następnie na zmiareczkowanie chlorków w 25 cm^3 porcji roztworu A zużywa się $V_2 \text{ cm}^3$ AgNO_3 .

Obliczamy stężenie AgNO_3

$$c_{\text{AgNO}_3}[\text{mol/dm}^3] = 2 \times V_1[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3] / V_2[\text{cm}^3]$$

Dysponując stężeniem AgNO_3 przeprowadzamy oznaczenie liczby moli NaCl i CaCl_2 w próbce

P. Na zmiareczkowanie 25 cm^3 próbki przy oznaczaniu wapnia zeszło $V_3 \text{ cm}^3$ EDTA. W próbce

P jest więc następująca liczba moli CaCl_2

$$n(\text{P})_{\text{CaCl}_2}[\text{mmol}] = 10 \times V_3[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3].$$

Na zmiareczkowanie 25 cm^3 próbki przy oznaczaniu chlorków zeszło $V_4 \text{ cm}^3$ AgNO_3 . W próbce

P jest więc następująca liczba moli jonów chlorkowych

$$n(\text{P})_{\text{Cl}^-}[\text{mmol}] = 10 \times V_4[\text{cm}^3] \times c_{\text{AgNO}_3}[\text{mol/dm}^3]$$

$$n(\text{P})_{\text{Cl}^-}[\text{mmol}] = n(\text{P})_{\text{NaCl}}[\text{mmol}] + 2 \times n(\text{P})_{\text{CaCl}_2}[\text{mmol}]$$

Liczba mmoli NaCl w próbce P wynosi

$$n(\text{P})_{\text{NaCl}}[\text{mmol}] = 10 \times V_4[\text{ml}] \times c_{\text{AgNO}_3}[\text{mol/dm}^3] - 2 \times 10 \times V_3[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3]$$

Stosunek masowy (S) NaCl do CaCl_2 w próbce **P** wyniesie

$$S = \frac{M_{\text{NaCl}}(10 \times V_4[\text{cm}^3] \times c_{\text{AgNO}_3}[\text{mol/dm}^3] - 2 \times 10 \times V_3[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3])}{M_{\text{CaCl}_2} 10 \times V_3[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3]}$$

ponieważ:

$c_{\text{AgNO}_3}[\text{mol/dm}^3] = 2 \times V_1[\text{cm}^3] \times c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3] / V_2[\text{cm}^3]$ więc wyrażenie na S przyjmuje postać

$$S = \frac{M_{\text{NaCl}} * \left(\frac{10 * V_4[\text{cm}^3] * 2 * V_1[\text{cm}^3] * c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3]}{V_2[\text{cm}^3]} - 2 * 10 * V_3[\text{cm}^3] * c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3] \right)}{M_{\text{CaCl}_2} * 10 * V_3[\text{cm}^3] * c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3]}$$

$$S = \frac{M_{\text{NaCl}} * 10 * 2 * c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3] \left(\frac{V_4[\text{cm}^3] * V_1[\text{cm}^3]}{V_2[\text{cm}^3]} - V_3[\text{cm}^3] \right)}{M_{\text{CaCl}_2} 10 * V_3[\text{cm}^3] * c_{\text{EDTA}}[\text{mol/dm}^3]}$$

$$S = \frac{M_{\text{NaCl}} * 2 * \left(\frac{V_4[\text{cm}^3] * V_1[\text{cm}^3]}{V_2[\text{cm}^3]} - V_3[\text{cm}^3] \right)}{M_{\text{CaCl}_2} * V_3[\text{cm}^3]}$$

Do wyznaczenia stosunku NaCl do CaCl_2 nie jest więc konieczna znajomość stężeń AgNO_3 i EDTA, nie jest potrzebna także masa próbek **P** i **A**.

Rozwiązanie zadania laboratoryjnego 2

Wymienione substancje należy zbadać pod kątem rozpuszczalności w wodzie oraz etanolu i pH roztworu wodnego. Wanilina, oksyna, bezwodnik ftalowy, skrobia są w wodzie trudno rozpuszczalne. Wanilina, oksyna i bezwodnik ftalowy są rozpuszczalne w alkoholu, skrobia po ogrzaniu do wrzenia tworzy pseudoroztwór. Aspiryna i rezorcyna rozpuszczają się w wodzie

słabo, dobrze rozpuszczają się w alkoholu. Alanina, albumina, glukoza i sacharoza są w wodzie dobrze rozpuszczalne, wykazują odczyn bliski obojętnego.

Identyfikacja substancji rozpuszczalnych w wodzie

Identyfikacja skrobi. Do roztworu próbki, po ogrzaniu do wrzenia, dodajemy odrobinę roztworu jodu. Powstanie granatowej barwy świadczy o obecności skrobi (tworzy się kompleks jodu ze skrobią). Roztwór jodu sporządzamy przez zmieszanie niewielkiej ilości roztworu CuSO_4 z roztworem KI , bierzemy ciecz z nad osadu.

Identyfikacja białka i aminokwasu. Alanina w reakcji z CuSO_4 na zimno powoduje powstanie intensywnego, ciemnoniebieskiego zabarwienia od utworzonego kompleksu. W reakcji roztworu białka z FeCl_3 tworzy się czerwone zabarwienie. W reakcji białka z CuSO_4 i KOH wydziela się na początku osad, który rozpuszcza się przy dalszym alkalizowaniu roztworu z utworzeniem związków kompleksowych o barwie czerwono-fioletowej. Roztwór białka po ogrzaniu ulega zmętnieniu (denaturacja białka).

Identyfikacja cukrów. Cukry proste w odróżnieniu od białka i aminokwasu na zimno nie reagują z CuSO_4 . Wykorzystujemy redukujące właściwości cukrów, które w środowisku alkalicznym redukują na gorąco sole miedzi(II) do tlenku miedzi(I). Wykorzystamy utworzony z aminokwasem kompleks miedzi(II), który ogrzewany z glukozą wydzieli czerwony osad tlenku miedzi (I). Sacharoza nie daje takiej reakcji, wymaga rozłożenia na cukry proste poprzez ogrzanie z rozcieńczonym kwasem siarkowym.

Identyfikacja substancji nierozpuszczalnych i słabo rozpuszczalnych w wodzie

Identyfikacja aspiryny. Substancja ta jest jednocześnie estrem i kwasem. Zawiesina aspiryny w wodzie będzie mieć odczyn lekko kwaśny. Kwas acetylosalicylowy nie daje reakcji barwnej z FeCl_3 . Jeśli do alkoholowego roztworu dodamy KOH i ogrzejemy, to nastąpi hydroliza połączenia estrowego i powstanie kwas salicylowy. Po zakwaszeniu kwasem siarkowym w reakcji z FeCl_3 powstanie ciemnofioletowe zabarwienie.

Identyfikacja rezorcyny. Wodna zawiesina po dodaniu KOH ulegnie rozpuszczeniu. Dodanie do wodnej zawiesiny próbki rozcieńczonego FeCl_3 spowoduje powstanie fioletowego zabarwienia.

Identyfikacja bezwodnika ftalowego. Świeżo sporządzona zawiesina w wodzie będzie mieć odczyn obojętny, po ogrzaniu dzięki hydrolizie bezwodnika ftalowego do kwasu ftalowego odczyn zawiesiny będzie lekko kwaśny. Potwierdzeniem, że mamy do czynienia z bezwodnikiem kwasu ftalowego będzie reakcja z rezorcyną w obecności stężonego kwasu siarkowego. Podczas ogrzewania powstaje fluoresceina, która po rozcieńczeniu wodą i zalkalizowaniu ma charakterystyczną, żółto-zieloną fluorescencję.

Identyfikacja waniliny. Wodna zawiesina z roztworem FeCl_3 daje niebieskie zabarwienie, które nie zmienia się po ogrzaniu do 60°C . Po oziębieniu wydziela się biały osad dehydrodiwaniliny. Roztwór alkoholowy z kwasem siarkowym ma zabarwienie zielone, które podczas ogrzewania przechodzi w ciemnoczerwone.

Identyfikacja oksyny. Alkoholowy roztwór próbki po dodaniu do rozcieńczonego roztworu FeCl_3 powoduje wytrącenie zielonkawego, kłaczkowatego osadu chelatowego połączenia 8-hydroksychinoliny z Fe(III) . Również po dodaniu takiego roztworu próbki do roztworu siarczanu miedzi(II) utworzy się brunatny osad oksynianu miedzi(II).

Autorem zadań laboratoryjnych jest Stanisław Kuś.